

V. SKLADBA

1. ZÁKLADNÍ VĚTNÉ ČLENY

Základními větnými členy jsou **přísudek** a **podmět**, tvoří dohromady **základní skladební dvojici**.

<i>Co vyjadřuje</i>	<i>Ptáme se</i>	<i>Čím je vyjádřen</i>	<i>Dělení</i>	
Přísudek (Př)	co podmět dělá, co se s ním děje...	Co dělá podmět?	sloveso	slovesný: – složený – jednoduchý
		sloveso + 1, 2, 3, 4		jmenný: – se sponou – beze špony
		citoslovce		vyjádřený citoslovcem
Podmět (Po)	původce děje, nositele vlastnosti	Kdo? Co? + přísudkem	podstatným jménem (2, 3, 4, inf. 5)	vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný

Přísudek:

slovesný – základem je určitý slovesný tvar vyjádřený:

- složeným tvarem slovesným – *Přišli by domů. Projížděli jsme krajinou. Přáli bychom si.*
- jednoduchým tvarem slovesným (jedno sloveso) – *Zpívají. Prosim. Směje se.*

jmenný se sponou – základem je spona a jmenná část:

Milan je pilný. Milan je učitelem.

- sponová slovesa:

být, bývat (+ 1. pád podst. nebo příd. jm.; + 7. pád podst. jm.)

stát se, stávat se (+ 7. pád podst. nebo příd. jména);

jmenný beze spony (*Mladost radost.*).

(Nositelem věcného významu je jméno, nositelem mluv. významů je spona.)

Podmět:

- **vyjádřený** (*Chlapec jde.*),
- **nevyjádřený** (lze doplnit z předchozí situace, z předešlé věty – *Jde.*),
- **všeobecný** (oni, někdo, všeobecně kdokoli, jeho jméno není důležité – *Hlásili to v rozhlase.*), často v příslovích, rčeních (*Odpovídal, jako když bičem mrská.*), návodech (*Odkryjte kapotu motoru.*), receptech (*Maso po obou stranách lehce osmahneme.*).